

« zurück blättern vor »

SZNYPER subst. m., ab 1793; auch *szneper*. 1) ‘Instrument für den Aderlaß’ – ‘instrument medyczny do puszczenia krwi’: [einzQu.] 1792–1793 Perz.Cyr. 2 109, L *[[Sznyper, szneper]] – narzędzie iedno z najwygodniejszych do puszczenia krwi.* ◦ 1792–1793 Perz.Cyr. 2 6, L *Lancety, sznyprzy czyli puszczała do krwi.* ◦ †1812 Perz., Sw *S[[znyper]], znajomy wszystkim cyrulikom, jest najwygodniejszym, ale wielkiej sprawności ręki i przezorności wyciągającym.* ◦ (†1826) 1970 Ossol.Wiecz. 103 *Młodemu tylko cyrulikowi, kiedy zatnie w żyłę, a krew nie pójdzie, wypada sznyper z ręki. Ćwik kładzie sznyper i bierze lancet.* – L, SWIL, SW sowie SPA 1916, SPA 1929 (stpl.). 2) ‘zuschnappender Verschuß eines Armbands’ – ‘zatrząskujący się zamek przy bransolecie’: Sw (jub.). ◦ **Var:** *szneper* subst. m., [hapax] 1792–1793 Perz.Cyr. 2 109, L – L, SWIL, SW; *sznyper* subst. m., [einzQu.] 1792–1793 Perz.Cyr. 2 6, L – L, SWIL, SW (stp.). ◦ **Etym:** nhd. *Schnepper* subst. m., ‘bei den Chirurgen ein Werkzeug zum Aderlaß, Schröpfisen; eine Art Verschuß’, GRI. ◦ **Konk:** *lancet(ta)* subst. m., bel. seit 1578, SPXVI, zuerst geb. L. ◦ **Der:** *sznyprowy* adj., [einzQu.] 1792–1793 Perz.Cyr. 2 111, L *Trzaśnienia sznyprowego niektórzy nie mogą słuchać bez łękania się.* Zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *sznyperek* subst. m., zuerst geb. SW, nur für Inh. 1; *szneperek* subst. m., zuerst geb. SW, nur für Inh. 1. ❖ Die Abbildung eines *Aderlaßschneppers* findet sich in MEYER 1894, 128. Dort heißt es bereits: “der Gebrauch des Aderlasses ist [...] gegen früher ganz enorm eingeschränkt worden”. Offensichtlich gab es beim Zuschnappen des Gerätes ein Knack-Geräusch (s. den Beleg zur Ableitung *sznyprowy*), das Anlaß zur Entstehung von Inhalt 2 gab.

« zurück blättern vor »